

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése ide küldendő az előfizetési díjak nyitlterek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadhatnak:
Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécabén: Schalek H., Dukas M., Opellik A., Általános Tudósító- hirdetési osztálya Budapest

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyitlter petőcsára 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Nyílt levél

a „Muraköz“ szerkesztőjéhez.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Felkérem, hogy a magyar nyelvben jeleskedő muraközi és vendvidéki tanítók és növendékek, 1897/8. tanévi, most már tizenharmadik megjutalmazásról szóló elszámolását becses lapjában közzétenni sziveskedjék.

Ezen tizenharmadik megjutalmazásra a következő társadalmi uton begyűlt összegek állottak rendelkezésemre:

1. Zalavármegye törvényhatóságának adománya	300 frt.
2. Zalavármegye nemesi pénztárának válaszmánya	120 »
3. Terbócz István ur minisztr. osztálytanácsos	5 »
4. Gróf Dunay Hugó ur földbirtokos	10 »
5. Tóth István tisztartó ur	5 »
6. Rithmüller Armin főedész ur	4 »
7. Kozma Márton gondnoksági elnök ur	450
Összesen	448.50

Az I. alattiból megjutalmazottak:

Balogh Ferencz második hegykerületi áll. isk. tanító	30 frt.
Boldizsár Béla perlaki áll. isk. tanító	30 »
Csizmesia Jánosné perlaki áll. isk. tanító	30 »
Rácz Alajos lippai rk. tanító	30 »
Majhen Ferencz mura-szt.-mártoni rk. tanító	30 »
Heckenast Károly erdőfai rk. tanító	30 »
A felső-muraközi hegyvidéki összes állami iskolák növendékeinek zárvizsgálati jutalma (Stridó, Ráczkanizsa, II. Hegykerület, IV. Hegykerület, Királylak)	63 »
A perlaki áll. elemi fiu- és leányiskolák milleniumi és koronázási emlékünnepele alkalmából a növendékeknek	25 »
A csáktornyai gyakorló iskola növendékei	10 »
A zrinnyfalvi áll. isk. növendékei	6 »
A molnári áll. isk. növendékei	6 »
A gánicsai áll. isk. növendékei	8 »
A gánicsai áll. állandó gyermekmenedékház	4 »
Összesen	300 frt.

A II. alattiból megjutalmazottak:

Danitz Sándorné stridói áll. isk. tanító	30 frt.
Rantes Menyhért királylakai áll. isk. tanító	30 »
Némethy János turniscai rk. tanító	30 »
Sráy Ferencz dráva-szent-iváni rk. tanító	30 »
Összesen	120 frt.
A 3, 4, 5, 6, 7. alatti 28 frt 50 kr. jutalmat ugyancsak a muraközi hegyvidéki állami iskolák növendékei kapták zárvizsgájuk alkalmából	28 frt 50 kr
Az I. alatti	300 frt
A 2. alatti	120 »
A 3. alatti	28 » 50 kr.
Összesen	443 frt 50 kr.

Vagyis ezen tizenharmadik megjutalmazás alkalmából kiosztatott összesen négyszáznegyvenhárom forint és ötven krajczár.

Végül megemlítem, hogy a »Muraköz« 1886. évi 43 — 1888. évi 8. — 1889. évi 7. — 1890. évi 4. és 5. — 1891. évi 7. és 8. — 1892. évi 7. — 1893. évi 7. és 40. — 1895. évi 4. — 1896. évi 7. — 1897. évi 6. — 1898. évi 7. — és 1899. évi jelen elszámolását magában foglaló

TÁRCSA.

A meteor.

Az ösmeretlen végtelenből
Hol millió tűz lángja forr,
Hatalmas ivben tört a földre
A villámroptú meteor.

És lenn kigyult a büszke város.
A paloták közt szikra szállt,
A pattogó tűz szétszórta
Fénylőn hirdette a halált.

Megálljatok! . . . Most még nem érett,
De nemsokára jó a kor,
Hogy a lángtermő tűzözönből
Kizug a legszebb meteor.

Hatalmas, büszke égi szikra,
Százszirmu, gyújtó lángvirág
S a merre száll felséges ivben
Szikrázva gyul ki a világ.

Nem városok; — országok égnek!
Az embereknek lelke ég!
Vad fennadalmi lángra lobbán
A szolgálakta meszeség.

Sok ezredév omlik romokba,
Királyi várak, templomok.
. . . Egy új világnak szűz alapja
Lesztek ti éjszót romok.

S míg a szabadság lángtűzében
Ujjongó mámor árja forr,
Sötétlen fekszik lenn a földben
A villámroptú meteor.

Pásztor Árpád.

A francia nyelv tanár.

Abban a bérkaszárnnyában lakott, ahol mi s naponta láttam futkozni a lépcsőkön, a hogy a francia órára szaladgált. Viktornak hívták, született francia volt. A negyedik emeleten lakott s naponta 20—30-szor befutotta a hosszú lépcsősor. Pihegve állott meg olykor, aztán csak pihegve futott tovább, mert a kis hivatalnokknék, a számtisztárnék, akiknek a fiait tanította, nem akarták hiába kidobálni a pénzt és szigorú pontosságot követeltek. Viktorra ugyan nem is igen panaszkodhattak. Olyan volt ő mint egy jól berendezett gép, s szinte olybá is vették. A szegény, vérszegény francziának kód volt a rögeszméje. Kódos napokon ki nem mozdult volna a szobájából, hanem ott állott az ablaknál és bámult a fehérségbe.

Egyszer benyitottam hozzá. Valami ürüggyel, bár tudtam, hogy ilyenkor nem szeret senkivel sem találkozni. Engem különben kedvelt, mert mindig figyelmes voltam iránta, ha hozzám jött, hogy öcsémnek óráat adjon. Amint észrevett, meglepett arcot csinált s kellemetlen kifajezés állt vonásain, hanem aztán hirtelen barátságosan megfogta a kezemet s ülésel nézett meg. Oly áthatóan nézett rám, hogy szinte meghorzagtam, s a kezem reszketett az övében.

Akadozva adtam elő, hogy szótárért jöttem hozzá. Könnyedén kelt fel, hogy a könyvet megkeresse, s aztán hozzám fordulva, szomorúan mondá:

— Hallom, hogy elmegy a szülői házból, az életbe.

Olyan furcsán, szinte misztikusan hangzottak szavai. A kis íróasztali óra sebesen ketygett, a sarokállványról egy törött Vénus-szobor nézett ránk mereven.

— Tudja-e, mi a világ: — s szinte lázasan folytatta: Sokkal fiatalabb voltam, mint Ön, mikor kidobtak a világra. Még vakációmat sem töltöttem otthon, mert ez idő alatt vidékre küldtek, hogy nyelveket tanuljak. A barátaim, kik nem mehettek sehova, irigykedtek rám, viszont meg én irigyeltem őket, hogy mily jó dolguk van, nem kell a fejüket törniök s azt teszik egész nap, ami nekik tetszik. Sokszor elhatároztam magamban, hogy felhagyok mindennel s megszököm, de olyankor mindig eszembe jutott az édes anyám, aki összetett kezekkel kért, hogy tanuljak, mert különben mi lesz belőlem. Saját magát hozta fel példának, a nagy nyomorúságot, amibe az által jutott, hogy inkább férjhez ment s most hatan nyomorognak, s hogy az apám se olyan szelid, megadó többé, mint eleinte, hanem goromba és ingerült. Ki is esodálkozhatnék rajta, mikor a gyerekek mindig éhesek s a világ olyan drága, olyan rossz. Csak tanultam hát tovább és tovább mind nagyobb buzgalommal.

Tizenkilenc éves voltam, mikor egyik tanárom protekciója folytán egy előkelő magyar ur családdhoz jutottam nevelőnek két fucska mellé. Ah boldog, nagyon boldog életet éltem ott. A kis hűk szerettek, mindenki linomon bánt velem, s

számának tanúsága szerint, tehát összesen tizenhárom alkalomból, társadalmi uton egybegyűlt adományokból összesen het-ezer háromszáz hat forint és hetven krajczár osztatott ki.

A tizenharmadik megjutalmazásra vonatkozó okmányokat becsatolva, vagyok

Zala-Egerszeg, 1899. márczius 14.

Hazafiuai üdvözléttel

Dr. Ruzsicska Kálmán,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A talaj okszerű megmunkálására vonatkozó szabályok.

A talaj okszerű megmunkálása képezi leghatalmasabb eszközét a gazdaság jövedelmezőségének.

Okszerű megmunkálás alatt talajunk olyan állapotba való hozását értjük, melynél fogva az a kultúrnövények termelésére a legalkalmasabb, azoknak fejlődését pedig legjobban biztosítja.

Az okszerű megmunkálás pedig áll, a szántások, boronálások és hengerezések helyes keresztülvételéből s a különböző trágyaanyagok helyes alkalmazásából.

Ezekről óhajtunk alábbiakban szólni, tudván azt, hogy jó tanácsainkat szívesen veszi minden gazda.

Kezdjük tehát a szántáson.

Sokan a szántás tulajdonképeni célját nem is ismerik. Tudják azt, hogy a talajt meg kell porhanyítani, de hogy miért, azzal tisztában nincsenek. Felsoroljuk ez okból ama célokat, melyek a szántással karöltve járnak.

Képezheti a szántás célját a gyomnak kevesbitése, a trágyának aláakarása, a szántóföldnek a vetőmag befogadására való alkalmassá tétele, a nedvesség conserválása stb.

E különböző célok szerint a szántás kivitele is különböző.

Ha a gyom kevesbités és trágya aláakarás képezi célunkat, akkor a szántásnak sekélynek kell lenni, mert 1) a szerves

anyagoknak felbomlása csak ekkor mehet végbe tökéletesen, 2) ezzel gátolhatjuk meg az altalaj viznek gyorsabb elpárolgását, 3) ez által szaporíthatjuk talajunkat kész, felvehető növényi tápanyagokkal.

Ha szántóföldünket a vetőmag befogadására akarjuk alkalmassá tenni, akkor közép mélyen kell szántani, mert e szántással készíthetünk oly magházakat, melyek a vetőmag legkedvezőbb aláakarását lehetővé teszik. S végül ha a nedvességet akarjuk conserválni, talajunkat a téli fagy porhanyító hatásának óhajtjuk kitenni, s a termelésben nyersebb talajréteget is be akarunk vonni, akkor mélyen szántunk.

Egy további szabály a szántásnál az, hogy ismételjük azt, mindannyiszor, ahányszor a talaj valamely szántás után megereedt és az ismétlésnél a szántásnak lehetőleg más irányt adjunk.

A boronálásnak célját a talaj felületes aprítása, egyengetése és tisztítása képezi, s e célokat csak akkor érhetjük el, ha talajunk a nyirkosságának egy bizonyos kedvező fokával bír. Ha talajunk nagyon száraz, akkor a hatás kevés, ha pedig nagyon nedves, akkor a hatás rossz, mert az állatok a földet összetiporják és ez által a levegőnek a talajba való férközését gátolják. A boronálás irányja, lehetőleg ellentétes legyen a szántásával.

A hengerezés célját a talaj összetömítése képezi, mi által előmozdítjuk a viznek az alsóbb rétegekből a felsőbb rétegekbe való felszivárgását. De a henger egyúttal a rögek elapítására is szolgál. Hogy a célokat tökéletesen érthessük el, a talaj nyirkossági állapotát kell figyelembe vennünk ugyanazon okokból kitolyólag, mint a boronálásnál.

A mi végül a trágyázás kérdését illetve annak helyes alkalmazását illeti, itt nem annyira az istálló trágyáról óhajtunk szólni, mert hiszen annak alkalmazását minden gazda tudja, hanem említést akarunk tenni a műtrágyákról, mint a mely trágya mindinkább elterjedtebbé kezd válni, de sok helyen nem a legjobb eredménnyel, mert nem tudják, nem ismerik annak hatását, s azzal való bánásmódot.

fin is szerettem mindenkit, mindent . . . . Az ötödik virágot a kertben, a porszemét, mely ruámra szállt. Sokszor visszaálmodom magamat Ozóta szép lakásomba s látom ablakom alatt a lombos hársfa hajlós ágát, melyre szeliden fut fel a lilaszín golygata virág. Valahogy úgy képzeltem akkor, hogy én is hasonlítok ahhoz a fához s nekem is keresnem kell a virágot, mely belém kapaszkodik, hogy megédesítse az életemet.

S egyszer úgy képzeltem, hogy megtaláltam. Szomorú, ködös napon történt, fehér pára uszott a légből, habszerű fehér foszlány körös-körül mindenütt. A faluban voltam misén. S akkor, jól emlékszem, mint vált ki hirtelen a ködből az a valaki, akit már álmaiban ismertem, akiről annyit gondolkoltam. Összerezement tekintetétől s körülöttem a köd, a pára keringő-táncot járt, hogy szinte megszárdultam tőle. Mintha lábam alatt megmozdult volna a föld. Karomat nyújtottam neki s ő odahajította a fejét a vállamra, éreztem puha, meleg lehetét. Magam sem tudom, hogy jutottam vissza a kastélyba, mint egy álomra emlékszem csupán . . . . Azután kerestem sokáig, mindenütt. Kerestem, mint a boldogságot szokás. És nem találtam sehol. Egy évre rá megint fehér világ volt, mikor a vadászkiáltók szóltak és sűrű puskaalvós hallatszott az erdő felől, — láttam őt újra egy pillanatra. Szép fekete ménen ült s hasonlított azokhoz a legendás hősnőkhöz, akikről a világtörténelemben oly sokat tanultam és olvastam. Kinyitottam az ablakomat, úgy néztem a fehérségbe, de a látomány csakhamar elvezett szemem elől.

Azóta sok, sok esztendő telt el és hasztalanul keresem, hasztalan várom. Pedig keresnünk, követelnünk kell a boldogságot, joga van hozzá mindenkinünknek. Igen, édes uram! Azonban a boldogság mindig rejtett ködben jár és titkos, sűrű fátollal takarja be magát előtünk. Nagy ritkán mutat egy kicsike sejtést, de már ez a sejtélem is felér egy czélnélküli élet gyötrelmeivel. Oh hányszor és hányszor töröm a fejem azóta azzal a gondolattal, hogy miért nem futottam utána, a ködbe. Ugy lehet ő is keres engem, s üzzök, hajtjuk egymást, mint a futó csilagok.

A francia nyelv-tanár ábrándosan hajította fejét a könyökére s kipirult arcával, lángoló szemével szinte szép volt, pedig esztendőről esztendőre sok ábrándot elnyitott már az ő boldogságot szomjazó lelkevel . . . . Vannak, akiket megöl ez a vágy, ez a szomjuhozás . . . . Elperzselt a láng, mely önmagát emésztli fel.

Egy év múlva, mikor látogatába hazajöttem, hallottam, hogy a szegény nyelv-tanár meghalt. Ugy találták a télen egyik ködös napon ablaka előtt a szoba padlóján fekvő. A nyitott ablakon keresztül ki s bejárt a nyirkos, fehér pára, körülnézgetve az apró négyzetes papírszeletet, melyre az ő szép, férfias vonásaival fel volt írva: »Elvitt a köd . . . .«

Lévay Béla.

Tulajdonképen három oly műtrágyánk van, melyről azt mondhatjuk, hogy általános keresletnek örvend, t. i. a chilisalétrum, a szuperfoszfát és a kálisók.

A chilisalétrum lényedűs trágya, s használható kitűnő sikerrel bárminő növénynél akkor, ha azok fejlődésében hátramaradást észlelünk. Kat holdanként 45—55 kgot kell belőle elszórniuk fejtrágyaként oly időben, midőn esőre van kilátásunk.

A szuperfoszfát foszforsavdús trágya, s különös sikerrel alkalmazható gabonaféléknél, pl. buza, rozs, árpa, továbbá tengerinél, burgonyánál, cukor- és takarmányrépánál. Használata a termelésnek ugy mennyiségére, mint minőségére nézve előnyös. A holdankénti terméstöbblet 120 kg. szuperfoszfát elhiúsítással gabonaféléknél 2—3 hektoliter, répaféléknél 30—40 mm. Ősszel kell kiszórni őszi vetemények alá, tavasszal tavaszi vetemények alá; midkét esetben a vető szántás előtt, ugy hogy a vetőszántással a talajba kebeleztessek.

A kálisók már ritkábban használtanak, mint a chilisalétrum, vagy a szuperfoszfát; nem azért, mintha hatástalanok lennének, hanem mert talajaink káliban a legtöbb esetben nem szűkölködnek. Mindazonáltal homoktalajokon, továbbá tözezes réteken elsősorúan igen ajánlható. Az elhiúsít idejéül akár az őszi, akár a tavaszi választhatjuk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Áthelyezés.** Dr. Herbszt Adolf csáktornyai dzidás ezredorvos a kameniczi (pétersvárdi) katona intézethez helyeztetett át. Helyére ugyanonnan dr. Bardah Bernhart orvos jön Csáktornyára.

— **Hivatalos látogatás.** Szöcs Mihály százados zalaegerszegi csendőr szárnyparancsnok a helybeli csendőrőrsöt f. hó 12-én és 13-án megszemlélte.

— **Uj anyakönyvvezető.** A belügyminiszter Novák László vízi-szentgyörgyi körjegyzőt az anyakönyvvezetéssel bizta meg.

— **Áthelyezés.** Kovácsics István felszentelt káplán Krizsovjlánról (Varasd-m.) Dráva-Vásárhelyre helyeztetett át.

— **Kinevezés.** Hetényi Imre volt csáktornyai adótitkár, jelenleg adóhivatali ellenőrt a pénzügyminiszter ur a nezsidéri kir. adóhivatalhoz pénztárnokká nevezte ki.

— **Közygylés.** A helybeli ipartestület 1899. évi február hó 5-én tartotta rendes évi közygylését Godina Miklós elnöke alatt, a melyen Petrics Ignác iparhatósági biztos is jelen volt. A gyűlésen jelen volt mintegy 20 tag. Ez alkalommal tárgyalás alá vétetett az 1898. évi ipartestületi működés. Kimutatva lett szám az év végével 244 volt; segédek és tanoncok száma 386, tanoncok száma 173. Pénztári bevétel volt 439 frt 81 kr., kiadás ellenben 329 frt 34 kr., tehát tiszta vagyon 110 frt 47 kr. marad, így 1899. évi január 1-től a testület vagyon-ésteke összesen 956 frt 88 krt tesz ki. Targyalattott az 1899. évi költségterv, mely bevetelben 376 frt, kiadásban 276 frttal el is fogadtattott. Az 1898. évben tényleg működött előjárósági tagok a lemondásukat beadták, miután azok évről évre választatnak. A lemondást az alapszabályok 13. §-a értelmében a közygylés elfogadta s az előjáróságnak a működésért köszönetet szavazott. Ezek után Petrics Ignác iparhatósági

biztos az elnöki széket elfoglalva, megejtette a tisztikar választását. Egyhangulag megválasztották: elnök: Godina Miklós, pénztárnok: Horváth Pál, előjárókká: Nuzsy Mátyás, Mofcsán István, Paksina Flórián, Kristófics Károly, Márczius Ferencz, Král József, Mik Constatin, Mátján István, Megla József, Herlinger Mór, Kollárics Sándor, Komár János. Számvizsgáló bizottsági tagokká: Morandini Bálint, Pecsornik Otto, Antonovics József. Ipartestületi ügyész: dr. Hájós Ferencz; az irodai teendőket Hartmann Adolf eddigi jegyző továbbra is megbízottal.

— **Athelyezés.** A cs. és kir. szab. deli vaspályatársaság budapesti igazgatósága Hauk József csáktornyai vasúti hivatalnokot Szi-zsrekre helyezte át.

— **Nyugdíjazás.** Haba István sok évig volt Csáktornya-külfárai jegyző véglegesen nyugdíjba helyeztetett.

— **Adományozás.** A csáktornyai ipartestület beszerzendő gyászlobogójára Pecsornik Otto és Paksiczai Flórián urak 1-1 frtot voltak szívesek adományozni, a miert köszönetet mond az iparegyet elnöksége.

— **Az áll. tanítóképző-intézet** zenetermében az ifjuság önképzőköre az 1848. márczius 15-iki események évfordulóján d. e. 10 óraker rendezett hazafias ünnepélyt a következő műsorral: 1) »Nemzeti zászló« Huber Károlytól, férfingyes. Énekelte az ifjusági énekkar. 2) »Márczius 15« Fejes Kálmántól. Szavallta Magyar Gyula IV-éves tanítónövendék. 3) A nap mellatása. felolvasás. Tartotta Hild László IV-éves tanítónövendék. 4) »Riadó« Czuczor Gergelytől. Szavallta Simoncsics László III-éves tanítónövendék. 5.) »Induló« Rieger Györgytől. Énekelte az intézet ifjusága. A közreműködők felolvasása és szavallatai, nemkülönben az énekkar hatásos darabjai igazi műhelyzetet nyújtottak a jelenlévőknek: a képzőintézet ifjusága az ünnepély rendezése által ismét szép jelét adta hazafiai érzésének.

— **Felhívás.** Van szerencsem a t. szőlőtermelő tudomására hozni, hogy e hó 20-21- és 22-én a farkashegyi amerikai szőlőtelepen szőlőfásoltási tanfolyamot fogok tartani, s **felhívom** mindazon szőlőtermelőket, **vinczellérek** és szőlőmunkásokat, kik a szőlő fásoltási módját elsajátítani akarják, a nevezett napokon és helyen, egy jó éleste fent késsel jelenjenek meg. — Csáktornya, 1899. márcz. 16. Guzman Dénes kir. szől. és bor. felügyelő.

— **Ujoncozás.** A csáktornyai járásban ápril 17, 18, 19, 20 és 21-én lesz az ujoncozás. Polgári elnök: dr. Tuboly Gyula ügyvéd, megyei bizottsági tag, polgári orvos: dr. Krasovetz Ignácz tiszteletbeli főorvos lesz. — A perlaki járásban ápril 10, 12, 13 és 14-én. Polgári elnök: dr. Hauser János ügyvéd m. biz. tag, polgári orvos: dr. Böhm Szidney tiszteletbeli főorvos. — Az alsó-lendvai járásban ápril 24, 25, 26, 27 és 28-án. a letenyeyi járásban ápril 5, 6 és 7-én lesz az ujoncozás. Az egész vármegyében 4052 az első, 2264 a második és 1579 a harmadik korosztályból, mindössze 7895 ujoncz kerül sorozás alá.

— **Márczius 15-ke Légradon.** Márczius idusához mellő ünnepélyt rendezett Légrad hazafias közönsége is e hó 15-én este. Az ünnepély sorozata a következőkből állott: 1) Nemzeti ima, énekl a daloskör. 2) Elnöki megnyitót, tartotta Szilvágyi Gyula ev. lelkész. 3) Szavallat, tartotta Friedfeld Kle-

mentin k. a. 4) »Szózat« énekl a daloskör. 5) Márczius 15-ike, Ábrányi Emiltől, előadta Majczen Ferencz. 6) A mi martyrdunka, felolvasa Haller Jenő. 7) Kossuth gyászadal, Sas Henrikől, előadta a daloskör. 8) »Nemzeti dal« Petőfítől, előadta Mikler Győző. 9) »Himnusz« énekelte a daloskör.

— **A t. szőlőtermelő és bortermelő urak figyelmébe!** A zemplénmegyei gazdasági egyesület f. é. márczius hó 25. és 26-án Sátoralja-Ujhelyen borkostolóval egybekötött borvásárt rendez oly czélből, hogy ott a tokaj-hegyaljai bortermelők pinczéiben levő, valódi tokaj-hegyaljai borokat, és pedig mind a még igen jelentékeny régi aszu és számo-rodni borkészleteket, mint a felújított szőlők termését, a maguk hamisítatlan eredetiségében bemutassa. Midőn ezt a t. közönség, és különösen a borkereskedők tudomására hozom, egyuttal értesitem az érdeklődőket, hogy az esetleges bővelő felvilágosításokat a zemplén-vármegyei gazdasági egyesület titkári hivatalától Sátoralja-Ujhelyen, nyerhetnek. — Csáktornya, 1899. márcz. 12. Guzman Dénes kir. szőlészeti és borászati felügyelő.

— **Egyesített községek.** A helygymiszternek Zalavármegye közönségehez kibocsátott rendeletével a csáktornyai járáshoz tartozó Mártonhalom és Turzóvölgy kisközségek, melyek 1890. évben tényleg már egyesültek, de azért 1897. évig külön képviselő-testülettel s külön előjárósággal bírtak: törvényesen egyesítettnek jelentettek ki s megengedtetelt, hogy az akként alakult új kisközség a Mártonhalom elnevezést vegye fel.

— **A csáktornyai áll. polg. fiúiskola** márczius 15-ét a következő programmal ünnepelte meg: 1) Pálya Mihály igazgató az ünnepélyt megnyitotta. 2) Az ifjuság énekelte a »Nemzeti dalt«. 3) Korpics Rezső VI. o. tanuló szavallta Petőfi »Nemzeti dal-át«. 4) Surdi Sándor VI. o. tanuló szavallta Tóth Kálmán »Kik voltak a honvédek« ez költeményét. 5) Az ifjuság énekelte Oláh »Fohász-át«. 6) Kopesándy Mihály VI. o. tanuló megismertette az 1848. év márczius 15-ének kimagasló eseményét. 7) Baán Ernő IV. o. tanuló szavallta Petőfi »A magyar ifjakhoz« ez költeményét. 8) Zdelár Dénes III. o. tanuló szavallta Tóth K. »Előre« ez költeményét. 9) Az ifjuság énekelte a »Himnusz-t«. 10) Pálya Mihály igazgató az ünnepélyt bezárta. A jelenvolt közönség élvezettel és jól megérdemelt elismeréssel halgatta végig a szépen sikerült hazafias ünnepély egyes számai.

— **Értesítés.** Van szerencsem a t. szőlőtermelők tudomására hozni, hogy a nagyméltóságu földművelésügyi miniszterium kiadásában »Utmutatás a szőlőművelésre« című munka megjelent, s az példányoként egy koronáért adurott kir. szőlészeti és borászati felügyelőnél is megrendelhető. Egyuttal értesitem a t. lelkész és tanító urakat, hogyha e munka iránt egyszerű levélben, akár egy levelezőlapon a földművelésügyi m. k. miniszterium szőlészeti osztályához fordulnak, az nekik ingyen megküldetni fog. — Csáktornya, 1899. márczius 12. Guzman Dénes kir. szőlészeti és borászati felügyelő.

— **Hazafias ünnep.** A határszélen fekvő Stridó mezőváros intelligens eleme sikerült ünnepelte meg márczius 15-ét annak előestéjén az »Arany csillag« vendéglőben. Egyszerű felhívásra nemzetiségi különbség nélkül megjelent a hölgy és férfiközönség, hogy a magaslatos ünnepélyen részt vehessen. Az ünnepet Danitz Sándor igazgató-tanító mel-

tatta. Alkalmi felolvasást tartottak Danitzné Mészey Blanka és Krampatics József tanítók. Majd szavalás, számos toászt, hazafias énekek közepett késő éjjeli órákig maradt együtt a lelkesült közönség. Másnap a uagysárság, továbbá a tanuló-ifjuság a tanítókkal szl. misét hallgatott, míg délelőtt az áll. isk lefolyt ünnepélyvel befejezést nyert.

— **A csáktornyai ipartestületben** f. hó 5-én a békéltető bizottságba a következő iparossegédek választottak be: Kivkovics András, Hánzsel Béla, Tromsek Lajos, Vidák György, Bors Mátyás, Vachtersbach Antal, Mekovecz György, Gránicz Lipót, Kercsmár Ignác, Ecker József, Herlinger Sándor, Ofenbek Károly. A választást Petrics Ignácz iparhatósági biztos vezette.

— **Rabszökevény.** Vucsinek Regina alsó-domborui illetőségű tolvajnö, kit a csáktornyai csendőrség f. évi január havában többrendbeli lopásért letartóztatott, f. hó 11-én a perlaki kir. járásbírószag börtönéből megszökött s eddig még elfogható nem volt.

— **A „Kneipp Ujság“** második száma meg az első számnál is dusbab és érdekesebb tartalommal jelent meg és pedig ezuttal már képekkel illusztrálva. Az idegesség, idegyengeség és álmatlanság gyógyításáról szőlő czikke megérdemlik, hogy azokat mindenki elolvassa. Az Országos Magyar Kneipp-Egyesület kiváló szolgálatot tett a közegészségügynek azáltal, hogy ezt a kitűnően szerkesztett lapot megindította. A közönség pedig jól teszi, ha azt járátja, mert abból igen sok hasznos dolgot tanulhat. Előfizetési ára negyed-évre 1 forint. Megrendelhető a »Kneipp Ujság« Budapestn X, Füzér-utca 19. szám alatt.

— **Rendkívül hasznos** és rég óhajtott kívánságot teljesült a háziasszonyoknak. Ugyanis nem kell már rossz kávé miatt bosszankodniok, mert Belák István budapesti kereskedő nagy kávé maganzint létesített a Rottenbiller utca 4. szám alatt, honnan kitűnő jó minőségű kávé bántalatos olcsón küldetik és pedig: 4 és fél kiló Cuba, Mooca vagy Jáva-kávé 6 frt 50 krétt, 4 és fél kg. gyöngykávé 6 frt 80 krétt, egyegyed kg. császár-keve-zétea 1 frt 55 krétt, egyegyed kg. törmelék-tea 95 krétt utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével teljesen költségmentesen.

— **Anticalvus** a neve azon elismert kipró-bált szernek, mely hajkihullás, fejkorpa, kopaszodás ellen a legsikeresebben használható, Az Anticalvus a haját puhítja, a fejbőrt tisztítja, s a haj mindennemű bántalmait eltávolítja. Nemcsak férfiaknak és nőknek, hanem gyermekeknek is kitűnően ajánlható. Évege 2 korona. A legkitűnőbb és legelterjedtebb a ha ebron-féle arcztisztító kenőcs, 35 és 60 kr. Bőrszépítő szappan 35 kr. Hölgy-por (3 színben) 50 kr. Főszétküldési raktár: K a n i t z Ödön gyógyszerháza Balassa-Gyarmaton, de kapható minden más gyógyszerárban is.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszer lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hasfájásnál, esifájdalom, fejfájásnál, köszvényélnél, csuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkóránál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altstnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszer jó eredménytel használható bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kerünk figyelni.

Felolvas szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF
Kiadó és laptulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jozeffa** urednika vu Čakovce.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . 2 frt
Na četvert leta . . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Sparkasse«, »Medjimurske Sparkasse«, »Sparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Podornjenje gnoja.

Zemlja svoju hranljivu jakost pogubi od toga, da rastline rasteju vu njoj, koje se z nje hraniju. Dakako, ako hoćemo, da rastvina nebude stradala svoju hranu, treba da zemlji dajemo ovu zgublenu jakost. Zemlja pak dobije svoju jokost od gnoja. Ali nije dobro kak goder gnojiti. Mora se znati, kak moremo onoga gnoja v zemlju pospraviti tak, da onda po njim jako rodna rastvina postane. Nekoliko reči kanim pisati, kako se mora gnoj podorati?

Kad jedenput zmrzavica iz zemlje obiđe, a gnoja smo već vun spravili, čim prije treba ga podorati. Podorati pak treba gnoja zato, jer ako nepodorano stoji, vnogo zgubi iz svoje cene.

Ako smo po zimi, kad je zemlja zmrznjema bila, po pognojeni zemlji išli, jeli ni smo zapazili, da duhu gnoja ali nikak, ili malo poznamo. Doklam se vrēme stopi, onda pak već jako poznamo onu jaku duhu gnojovu, koja v neredoviti štali človeku i živinčetu jednako grize oči.

Ova duha se tak zove: ammoniak. — Ova duha kak je za človeka i živinčeta škodljiva, ravno tak je hasnovita zemlji. Nedopusćajmo dakle ovu duhu vu kvar ili, nego pokrijmo gnoja s zemljom, tojest po-

orajmo ga. Afi dober gazda si i pod oranjem premišljava, jer nije dobro samo kak goder podorati gnoja, bez toga, da nebi si premislil prije, kaj i kak bude kaj delat?

Gazda najprije dobro mora znati, da na kakvu zemlju kakvoga gnoja treba? Na ilovačnu zemlju, koja se teško obdelava i lehko gruda, — bolje davajmo nezreloga gnoja i ovoga gnoja nesmeti gluboko podorati. Jer takva povezana, tojest ilovačna zemlja ima mržešu narav, — težeše zajde vu nju topel zrak i sunčeni trak, tojest zemlja se težeše pretopi. Dakle ako hoćemo, da zemlja nekakvu toplinu bude mogla dati rastlinom, da ona onda fletneše i bolje bude rasla, treba v takvu zemlju nezreloga gnoja i ne gluboko melnuti. Gnoj kad bude prhnuti počel, bude med tem toga se strpil i tak onda bude mrzlu zemlju i topil.

Narašena zemlja kak pesek, se lehkoma stopi, jer lehko zajde vu nju zrak, sunčeni trak, poleg toga i rastlina lehko zgori z tje. Takovu zemlju dakle ne topiti, nego hladiti treba. V takvu zemlju dajmo sprhnujenoga, zreloga gnoja, koj već ne greje, podorajmo ga gluboko, da ga zrak i sunce nebude tak fletno zežgalo i da tak duže bude trpel v zemlji.

Dogodi se, da gazda pognojenu zemlju za par ljet ne za oranje, nego na primer

za gorice hoće hasnuvati, pak si onda premišljava, jeli je vrđno za 1—2 ljeti gnojiti? Ili naprimer iz arende ima koju zemlju čez vnogo vremena, pak posle zadnjega pognoja još ima 2—3 ljeta i onda zgubi zemlju. V takvi priliki — poznajuć ono prirećje, da svaki svetec prama sebi obraća svoju ruku — i s gnojom tak činimo, da ga ne podorjemo gluboko. S takvim načinom gnoj fletno tira rastlinu, i v plodu dobimo onda nazaj cēnu gnoja. V povezani zemlji, tojest ilovačni, ima gnoj čez četiri—pet ljet svoju jakost. V pesnati zemlji samo čez tri ljeta. Dakle s plitvom podorjanjem ovu jakost moremo potirati a s glubokum pak zastavljati.

M. F.

Iz povesti Magjarske.

Uvod.

Poleg Sv. Pisma narod čovečanski proizlazi od Adama i Eve. Njihovi potomci su najprije vu zapadnoj Aziji stanovali, zato zoveju Aziju za zibku pokolenja čovečanskoga. Po vremenu se je narod čovečanski pomnožil, i zbog toga se je razišel po celim svētu.

Prvi narodi nisu stanovali v zidinah, kak mi. Seljili su se od jednoga mesta na drugo, a bavili su se sa ribarijom, potlam lovom (vadasijom), zatim pak povanjem

Z A B A V A

Grešna ruka.

— Smijem — li majka? — pita dete — pak nećekajuć niti odgovora, vtekne svoju malu ruku vu lonec, vu kojim je med bil.

— Ruku kraj! — reče mati — ali dete si prste oblezne, pak opet si pretegne ruku, da si prste vu med umoći; ali mati zeme lonca i dene ga gori na policu.

— Zločesta majka, ništvedna majka! — zamrljava dete i zaleti se vu svoju mater i vudri ju serdito malom šakom vu lice.

— Bog te bude kaštigal, dete moje! — reče mati žalostno i ostavi ga.

Kada je dete potlam spat išlo, mati nekuše, kak drugda.

— Majka, majka, kušni me, ar nemrem spati! — reče dete; ali mati mu niti reć neodgovori, nego odide vu drugu hižu.

Dete je prez kušnja matere zaspalo. Kad je bilo pol noći, prebudi se i opazi, kak se vu hiži sveti; mesečina padala mu je ravno na postelju.

Vežda si izvleče desni ramen zpod pokrivač, ali glej, opazi, da na kraju lakta neima ruke.

Dete si premisli, more biti, da je ruka nakla opala.

Pogleda dole na pod iz postelje i zavidi, da nekaj leži na podu. Hiti od sebe pokrivač, stane se iz postelje i prigne se po ruku; ali to su bile njegove nogavice, koje su iz stolca nakle opale bile.

Zatim pogleda na oblok i učini mu se čudnovito, da je odpret. Projde k njemu i opazi, kak vun jednaka ruka visi. Stane na oblok i posegne za rukom, ali to je bila rukavica, koju je otec na večer opral i obesil, da se posuši.

— O Bože moj! da bi mogel svoju ruku nazad dobiti! — zdehne si dete žalostno.

Na to pogleda na nebo i zagleda nekvu svetlost; bila je vekša od svake zvezde, ali ne tak velka, kak mesec. I da je to svetlost malo vreme gledalo, čuti se tak lehko, da bi leteti moglo. Zaisto jedenput zdigne se iz obloka vu zrak i se sve više i više gori podize.

Vežda pogleda doli na zemlju i opazi

dalko pod sobom svoj rodni varoš pri mešćini. Vidi, kak se potočić uvija, kak turen vu visinu sterći; a stara vura počne dvanaest tući, bilo je dobro čuti. Zagleda i hižu svojih roditeljev. Psi su lajali na mesec, kak da bi se prekorevali.

— Ali su zločesti! — pomisli dete vu sebi. — Sve ljude vu varošu budu prebudili.

Mesečni traki doletiju, da vidiju dete, pak se opet povrneju. Nekoliko iskrov pro-sune prek zraka, kak padajuće suze; a kad se je dete okolo ogledalo, bile su zvezde sve same oči, iz kih su tekle one suze, ar su tak tužno gledale, da se je ne moći bilo izreći.

Vežda se počne i dete plakati i njegova bela košuljica sva se zmoći suzami.

— O! da bi mogel nazad dobiti svoju ruku! — zdehne. Svetlost nad njim bila je sve vekša i vekša, čim mu se je dete već približavalo. Na potle se je nahajalo vu tak zarkoj svetlosti, da se već nikaj svetlešega na zemlji niti pomisliti nemore. A kada je svoje oči otvorilo, zagleda dragoga Boga sedećega na visokom tronu, a okolo njega sve anđele.

marve. Prvi ljudi, jer su vu šupljah stanovali, morali su se i divjeh zverinah bojati, zato su se trsili za obranbu kak najpričeneše oružje delati. Najprije su si iz kamena, potlam z kuffra, zatim pak z brunca delati oružje.

Ono vréme, gda si je narod čovečanski iz kamena napravil oružje zovemo za »kamenitnu dobu«. Iz ove dobe vnogo oružja moremo najti, koje praznoverni ljudi za vračtvo hasnuju. Ako mu krava neda mléko, s tim nju namaže (nahari), kaj nije drugo, nego kamenitno oružje naših, starih prededah.

Gda je puk već na tuliko došel, da je spoznal, da se kuffer da taliti, delat si je oružje iz kuffera. Ovo vréme zove se »kuffernata doba«.

Čovek stari je s tim i to spoznal, da kuffer sa olovom mešani, od ovih tvrdjega brunca daje, počel si je iz brunca delati oružje. To je »doba brunca«.

»Željezna doba« počme se sa povestjum narodah i traja još vezda, jer si ljudi i vezda najviše oružja iz željeza delaju.

Najstariji stanovnici zemlje magjarske.

Prvlje, nego su Magjari ladali ovu zemlju, je vnogo svakojačkog puka bilo ovide:

Kette: Vu najstarijim vremenu, kak je samo stara povest čovečanska, najdemo kraj Dunava koleno keltah, koji su već i varaše počeli zidati. Vnogo rekah (vodah) i varašov je, koji su nazvani po govoru keltah, kak napriliku: Sabaria (Szombathely), Aquincum (Stari-Budim) Scarbantia (Sojron) Mursa (Ossek), Sopiane (Pečuh), pak i vode Dunava, Raba i Garam.

Jasi: Med Dunavom i Tisom su stauvali Jasi. Još vezda moremo videti jeden veliki jarek na Alföldu, za kojega govore, da je to bila medja med Jasi i Germani.

Daci: Prek Tise i vu Erdelju su stauvali Daci. Ova stran se je zvala Dacia.

Rimljani. Ali kette nisu mogli protista ti Rimljanom, koji su vu ovu stran vdrli i prevzeli. Od vezda se je ova stran nazvala Panoniom.

Rimljani su sada svoje ljudi nastanili vu Panoniu, pute i varaše su zidali, tak, da se je ova stran hitro porimljanila. Pod carom Trajanom nju je već ni bilo poznati od drugih rimlanskih državah.

Trajan, koj je videl, da se Daci neslažeju, vdril je vu Daciju preko Dunave, prek tak zvanoga »puta Trajanovoga«, vu trih bitkah je svladal Dace i njihovoga vodju Decebala; Daciju pak je za rimlansku državu osvojil.

Seljidba narodah Germani. Nije dugo cvela država rimljanah, jer nju je seljidba narodah, koja je kakti morski valovi navalila na Europu, srušila.

Daciju su prevzeli Germani, tak zvani Gotli i s tim je bila moć rimljanah svladana. Za Gotli su došli Hunni, koji su postali strah cele Europe.

Koljeno hunnov i magjarov.

Vu starim vremenu živel je vu Aziji, vu državi jeden zmožni vladar, koj se je zval Nimrot. Imel je dva sine Hanora i Magjara. Ovi, gda su već odrasli, su se sa lovom bavili i posebno su živel od otca.

Jednokrat, gda su na lovu bili, spazili su jednoga beloga jelena. Počeli su za jelenom iti, ali nisu ga mogli uhvatiti. Ov je pobeget, do jezere Meotis (vezdašnje Azovsko morje) i ond i izniknul. Ali kak su jelena iskali, spazili su, da se razdružiju od otca i na ovo mesto pojdeju stauval sa celom pratnjom (slugami).

Odišli su dakle dimo, oprostili su se sa otcom i preseljili su se na okolicu jezere Meotis.

Vnogo vremena su bili već tu kaj nisu prehodili ovu državu. Jednokrat su se dogovorili, da obhodiju celu državu. Kak su kraj jedne pustošine išli, čuli su iz šume mužiku i pjevanje. Povratili su se onda tam, i vidli su lépe žene i devojke, koje su iz susedne države bile, a sada su kolo tancele. Nisu se dugo dogovarali, nego su hitro svaki jednu pograbili i pobešli z njimi. — Žene su se potlam prevčile k njim i za nekoje lje to je pustla državu sa veselom decom puna postala. Ovi su se po vremenu

naplodili, tak, da njim je država Meotis mala počela biti. Počeli su se preseljiti vu Europu. Najprvlje su se potomci Hunora, koje zovemo za hunne, zatim pak potomci Magjarovi preseljili vu Europu.

Hunni.

Hunni su bili viteški puk. Okolo 374. god. po Kristušu su se počeli seljiti vu Europu pod vodjom Balamberom. Kraj reke Dona stanujući gothi su se tak prestrašili, da su se poklonili hunnom, njihov kraj pak se je skončel. Sve su osvojili do Dunave.

Ljeta 434-ga su zebrale Attilu za krajla. Poleg pričah je Attilu zezbral Bog (kojega su za Hadur-a zvali), da svlada celi svét. Prepelilo se je naime, da je jeden pastir marvu gnal iz paše. Jednoj kravi je krvava postala noga. Pastir je iskal, kaj je zrok tomu, i našel je iz zemlje stojeću sablju, koja je takaj krvava bila. Pastir je nesel to k popom hunnah, koje su za »taltoše« zvali, koji su rekli, da koj bude ovu sablju imel, vladal bude nad celim svetu. Sablju su Attilu dali, koji je vu noći senjal od nje i koji je ravno od ove sablje koricu imel. Tak je postal Attila strašen pred svemi narod i jedno sa drugim nje je svladal i zato su nazvali: Bič Božji!

Najprije je proti Theodozijušu, caru grkah išel i njega svladal, tak da je ov njemu godišnji danak (stibru) moral plaćati.

Ljeta 451-ga je proti Gallii (vezdašnje Francusko) išel, vnogo varašah porušil i svladal tak zvane burgunde. Ravno, gda je hotel preuzeti Orleansa, mu je došel glas, da se s velikom vojskom približava proti njemu rimski vodja Aetius (Elius). Na katalaunskim polju kraj Salona se je pripelila ona bitka, kakkvu još nije videl svet. Krv je po potokih tekla, 300 hiljada mrtvacah, med njimi i Theodorik, kralj zapadnih gothah, su ostali na bojnom polju. Prez čila su se klali, jer obladvnik je niti jeden ni bil.

Attila je kakti oranjeni lav (oroslan) ostavil ratno polje, jer akoprem je njegov zgbitak ni bil tak velik kak rimljanah, ipak se mu nije vidlo ljepo prez dobitka ostaviti rimljane. Ali rimljani ni su se ufali na dalje rat držati, zato se je Attila povrнул dimo, med Dunaja i Tisu.

Drugo lje to, tojest 452-ga je opet vdril vu Italii. Aquileju je na prah srušil i proti Rimu išel. Gda je već blizu Rima bil, stanovnici varaša su se tak prestrašili, da su prosili papu Leona, naj ide pred strašnoga vodju i njega prosi, da nebantuje varaša Rima. Leon veliki je s velikim darom išel pred Attilu, poklonil mu se i prosil ga, da naj nebantuje svetoga varaša. I evo, Attila je posluhnul svetoga otca.

Velju, gda mu je papa govoril, da se nek smiluje varašu Rimu, je jeden angel letel nad njegovom glavom, prestesnu noć pak se mu je skazal Sv. Peter i Pavel, koji su mu rekli, da su poslaniki božji i da hoćeju usrećiti puka. Attila je odgovoril, da je i on poslanik božji, ali on samo kašiguje ljudi. Nato su mu apostoli odgovorili: »Mi te pozovemo nazad, od kud si poslani« i s tim su izniknuli.

Zbog ovih dogodjajah se je Attila povrнул dimo. Sada si je oženil Ildiku, kćer kralja Burgundskoga. Ali gda je svatba bila, vu noći je vumrl. Poleg jednih mu se krv spustila z nosa i zadušila ga, drugi pak velju, da su ga rimljani dali skončati.

Vezda stupi pred božji tron jeden angel držeč jednu ruku vu svojoj desnoj, pokáže ju i reče:

Ovom rukom vudrilo je jedno dete svoju mater.

— O Bože! reče dete pri sebi, to bude segurno moja ruka.

Kada je angel dokonjal, prignuti su svi drugi angeli svoje glave dol i, samo jeden ne, a kad je toga pogledalo uplašeno dete, učini mu se, kak da bi to bila njegova majka i bilo bi rado k njoj doletilo, ali nise moglo od straha niti genuti.

Dragi Bog pak na svojem tronu reče silnim glasom: »Što hoće ovu grešnu ruku braniti?«

Vezda nastane velka tišina, da je bilo čuti, kak kreljuti peršu.

Zatim reče dalje Bog angelu? »Vudri na nju ognjenim željezom!« i pristupi angel k ruki gorućim željezom.

— Joj, moja ruka! — zdelne dete. — Zežgali budu mi moju ruku!

Na to prileti angel, ki je bil spodoben njegovoj materi; a kad ga je dete bolje pogledalo, bila je to za ista njegova mati. Onda padne na kolena pred tron višnjega i pravičnoga Boga, podigne svoje ruke i

zakrikne: »Dajte mi ruku mojega deteta, ja budem kaštigu na se zela, ja budem trpela za greha mojega deteta.«

Vezda migne dragi Bog a angel kaštige s ognjenim željezom prevleče majki potez okolo dšne ruke. Ali ruka je ne bila od toga goreta, nego, gde je angel željezom potegel, tam cvetu bele i rumene ruže i celi venec je objemal joj ruku.

Angel, ki je ruku držal, kušne majku na čelu i reče: »Majkina ljubav je jakša, neg kaj god na svetu.« Odpelja ju ta, gde je dete bilo i sveže mu ruku na laket i reče mu: »Postuj otca i mater, da ti dobro bude i da dugo živiš na zemlji!«

Na to objami majka svoje dete, kušne na čelu i na licu, zeme je na ruke i obedvoje počneju padati sve nize i niže.

I najedenput ležalo je dete opet na postelji i majka s njim, a jutro su sanjivale. Majka je izbrisala suze iz očih svojega deteta i gladila je po glavici. A dete reklo: »Majka! ti si moja predragaa majka! Nek mi na veke odpade ruke, ako te kada već vudrim.«

Po smrti Attilovi su se njegovi sini Čaba i Aladár, ni mogli pogoditi zvrhu kraljivanja, vanjski puki su se jedan za drugim oslobodili. Nazadnje je Aladár svladao Čabu, koji je sa svojim pukom pobjegao na okolicu Črnoga morja.

Ali niti Aladár je ni živeli, jer je još ono ljeto umrl. Samo u Erdelju je ostalo malo hunnov, koje za »székely-e« zovemo i koji još vezda živiju u Erdelju, kakti marljiv i pošten puk, koji su svigdar vitežko branili domovinu i ako je treba bilo, za nju život alduvali.

(Dalje sledi.)

KAJ JE NOVOGA?

Novačenje.

Assentacija bude se u Čakovcu 17. 18. 19. 20 i 21-ga aprila, u Preloku 10. 12. 13. i 14-ga aprila, u Letini 5. 6 i 7-ga aprila, u Lendavi 24. 25. 26. 27 i 28-ga aprila obdržala. U celoj varmegiji bude 7895 dečkov stalo pod meru.

Ogenj.

Kak nam z Kassa zvanoga varaša pišeju, u susednoj Szepši zvanog občini je ove dane jedna velika šuma zgorela. — Ogenj je na pedeset mekot se razširil i na ovim mestu drevat su sva zgorela. Kvar je jako veliki. Kak je žisel vun ogenj, to se nezna.

Med kotač.

Grozovita nesreća se dogodila ove dane u Fiumi u jednoj fabriki, gde se papir dela. Jedna mlada težakinja je med delom višekrat jako blizo stupila k remenju mašine, koje je električna jakost tirala. Najedenput ju je zgrabil jeden remen, gori ždigel na vis i zatim s velikom silom dohiti. Kat je devojku zgrabil remen, samo je zavrinsnula, kad je dohiti opala. Najedenput samo jedno krvavo telo je postalo na zemlji, koje je svakojačku, samo clovečju formu nije imelo. Iztragu su odmah podignuli, da koga terši odgovornost. Iztraga je dokazala, da nesreći je sama devojka zrok, jer su ju opominjala, da se od mašine najvkroj drži, ali ona na opomenu nije posluhno, poleg toga si je sama zrok svojog nesreći.

Šala.

Jednoga mladića nedomišljena šala je žalostnu nesreću zrokovala, uništajuć sreću jedne mlade devojke i uništajuć njezinog mladoga života. Tak je bilo, da jeden službenik u Pétervaru si je još prošlo ljeto zaručil jednu devojku. Vezda u januaru bi moralo biti zdavanje. Na božične svetke se obećal mladić, da pohodi svoju zaručnicu. Kad bi se moral na stan zaručnice postaviti, mesto toga je poslal telegrama, u koj je dal postaviti, da na naglo je umrl. Ov glas je tak razžalostil zaručnicu, da se njoj pamet počela mešati. — No ali doktorska brižljivost nju je kak tak zvrachila, samo je moral uvek nešči poleg nje biti. Jeden dan, kad je doktor s roditelji pri stolu sedel, pokuči netko obloka pri zaručnici. Ona se gori zgledne i vidi svojega zaručnika, za kojega pak je telegram rekval, da je naglo umrl. Zaručnica je s grozovitim vrišćanjum se s kup zrušila i omedlela.

Za kratko vreme je k sebi došla, ali nije već prepoznati mogla svoje roditelje, niti zaručnika. Pamet se njoj do kraja pomešala tak, da doktorska pomoć nju više zasigurno nebu mogla zvrachiti. Mladić je povedal, da telegrama je on poslal, da se osvedoči od ljubavi svoje zaručnice.

Željeznički tolvaj.

Prošli tjeden su na šnelcugu, koj med Budimpešte i Beča hodi, dvem pulnikom 1000 forinte i više skupe stvari spovkrali. Pozsonjsko redarstvo je zatim oštro iskalo late. Ove dane su i jednoga tata vlovili imenom Büchler Adolf, koj je z Miškolca varaša rodom. Büchler sve taji, ali redarstvo do vezda već toliko svedoče ima profinjemu, da zabadava taji. Kak se kaže, i pajdaša ima, koga na fletnoma budu vlovili.

Žalostno gošćenje.

Po mnogih mestih imaju takvu navadu, da svate s'relanjem pozdravljaju. Tak se to dogodilo u Pozsony varmegijskoj Zucsua zvanog občini. Išli su svati; med njimi je strelal brat zaručnice. Na jedenput je opet strelil, ali tak nesrećno, da je čisto razdrobil s kuglom desnu ruku jednoga podekliča. Nesrećno zlodjenoga podekliča su odmah odpeljali u pozsonyski orsački špital. Zločin se odmah prijavil pri žandarstvu. — Veselje se dakako za tim na nesreću obrnulo.

Nesrećni težak.

V Szabolcsa zvanog občini se grozovita nesreća dogodila. Tam ima vlak čez jeden tunell u bregu iti. Umpfel Mátyás se zove taj težak, koj već 40 ljet kak prvi težak dela u lamošnji fabriki. Ove dane je prekštel iti čez tunell, pak nije zapazil, da na drugi strani se vlak približava prama njemu. Kad je vlaka zapazil, već nije imel vremena pobeći. Zdvojeno, svom silom je počel bežati nazaj. Ali vlak ga je dostigel i nesrećnoga cloveka stisnul k steni tunella. — V jedni krvi, zdroblenemi kotrigami su ga našli potlam u tunellu. Iztraga je dokazala, da je nesreću nepazljivost težaka zrokovala.

Cigani.

V Zselitz občini ima jedna gospočija jedno veliko detelišće. Na ovoj detelišću su se cigani nastanuli. To je začul dvorski, pak je s lugari išel, da pretrira odonut cigane. — Ali cigani su se ne genuli. Nato je dvorski dozval biruše, koji su na blizoma bili. Jeden komad su se niti štukali cigani, za tim pak su se zeli, da odhadjaju. Dvorski i nekoji biruši su je pratili. Ali najedenput su se cigani nazaj obrnuli i s drošči su počeli tući biruše. Dva su skupa opali, više pak su menjše rane dobili. Zmedovih dveh jeden je umrl.

Poroba.

Kak nam iz Fiume pišeju, u jedni tamošnji krčmi su porobili jednoga krčmarra. Jeden, koj je prije nekakov službenik bil, se postavil ove dane u istu krčmu i tam je za noć stana prosil. Dali su mu jednu sobu, koja je susedna bila krčmarove sobe. Onu istu noć nije bilo doma krčmarra. Tu priliku je pohasnuval gost. V noći je razbil lokota na vratih, koja su med njegovim i krčmarovom hižom bila i zatim je začel u sobu krčmarovu. Tam je ormare s tajnimi ključki odpral i s njeh do

četiri sto forinte vrédnost odnesel, te pak pobjegel. Porobu su u jutro zeli u pamet, kod su i odmah to prijavili i redarstvu. — Redarstvo je na široko počelo iskati toga zločinca. Med iztrogum se znašlo, da taj isti je zaradi povkanjivosti već osam meseci bil zatvorjen.

Pokrada.

V našoj varmegiji se dogodilo, da Kaizer József zvani gazda je odisel s dvemi kravami u Csócs zvanu občinu na sejam. Obedve krave je prodal za sto petdeset forinte. Na večer je došel dimo i mirno si je spat legel. Po noći najedenput ga nešči prebudil. Gazda se stane i odpre vrata, da vidi što je to? V ovim hipu mu nešči revolvera stisne na sluh i zločinec zavikne, da odmah naj da peneze, jer drugač bude mu kraj. Gazda je prek dal peneze zločincu i zločinec je nato ruku dal gazdi, pak se zahvalil na prikladnosti. Gazda po ruki je prepoznal, da ovaj zločinec nije prošti clovek. No ali žandarstvo vezda išče zločinca. Drugi događaj se pripetil ravno u našoj varmegiji u Balaton-Ujtak zvanog občini. Weisz Peter krčmar nije bil doma. — To je do vezda nepoznati činovnik na svoj hasen obrnul, pak je od žene, koju je na smrt prestrašil, vnuogo novce spovkral. — Žandarstvo i ovoga zločinca išče.

Dobre žepne i stène vure za fal cènu moći dobiti pri Pollak Bernatu varram u Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravak za fal cènu.

Obznana.

Imam sreću svim pošt. goričkim gazdam, vengerlinom i težakom na znanje dati, da budem 20., 21. i 22-ga o. m. u orsačkih goricah (Farkashegy, Vučetinec) cepljenje trsih vučil, na koje se poštuвано občinstvo s tem pozove, da bi dostojalo s jednim oštrom nožom u gori imenutih dnevih u ors. gorice se potruditi

Csáktornya, 1899. leta, 16-ga marcijaša.

Guzman Dénes

kr. ors. inšpektor goricah.

Gabona árak. — Clena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frtlól	frtlig
Buza	Pšenica	9	—
Zab	Zob	6	—
Rozs	Hz	6	00
Kukoricza uj	Kuruza nova	5	15
» » ó	» stara	5	15
Árpa	Ječmen	6	—
Fehér bab uj	Grah beli	6	—
Sárga » »	» žuti	5	50
Vegyes » »	» zmčšan	5	25
Lenmag	Len	8	00
Bükköny	Grahorka	6	00

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nyiltér

E rovat alatt közltekért sem alakí, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

„Henneberg-selyem“

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárainból rendeltenek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. — **Privát-fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig póstafordultával** küldenek. 1

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben.**

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztani fő.

Posztoszéjjelküldés csak magánosoknak.

Egy vég, 310 m. hosszú, teljes úri öltönynek ára csak

1rt	280 jó
3-10 jó	480 jó
9-10	5-10
7-10	finom
9-10	finom
10-50	legfinomabb
12-40	széles
13-16	karigarn

valódi gyapjából

Posztógyári raktár **Kiesel-Amhof Brűnben.**

Minták ingyen és bérmentesen. — Mintákat szállítják. **Magánvevők figyeljenek!** Csak közvetlenül vásárolhatnak az értékek megfelelően. Folytatólagos tartalmú és bizonyítékpapírral csak kivétel. A posztoszéjjelküldés Budapestre a szabónak, ha mintakönyvből tesz rendelést, a következő ajándékot adja: 10 frt vásárlásnál egy nadrágot 50 kr. ért., 20 frt — egy öltönyt 1 frt-ért, 60 frt — „aom öltönyt egészen ingyen. **Később a szabó meg a következő megrendelés kapja: 3 frt méterje után a kűlön 20%-ot.** Ezeket az ajánlatokat a magánvevő illeti, ha **Krausz A.ólf** mintakönyve után a szabónál vásárol.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestárú-gyár. Ó császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbestalppal bélelt cipőkkel. Ó Fensége hosszabb gyalog kirándulásra használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbestalpbéléssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide. **Hisszük, hogy a vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonzcipők.**

Zágráb, 1898. július hó 8-án. **KRAHL,** buszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbestbetűtű cipők kűtűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járók; megszűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni. Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én. **Wekerle Sándor.**

Nincs többé láb-fájás!

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idej viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét **dr. Högyes-féle,** az egész világon szabadalmazott asbestalpbéléssel látja el.

Köttővasztású 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbestalpbélés kűtűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig **22.500 pár** szállított.

Szállítás csak utánvételt, vagy a pénz előleges beklűdése mellett. Folytatólagos, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Vizonteladókknak megfelelő árendemény.

Általános Asbestárú-gyár betéti társaság, **Budapest VI. Sziv-utca 18.**

1492./tkv. 99. sz.

Hirdetmény.

Draskovecz és Hemusovecz tkvilag egyesített község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1839 évi 2579. sz. szabályrendelethez képest átalakítatik és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve a melyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII., 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a tkjkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottik. E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése s a helyszíni eljárás a nevezett községekben **1899. évi május hó 15-ik napján** fog kezdődni. Emellegva felhivattak:

1. Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg s az új tkvi tervezet elleni nem-alani észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv átalakítása után a teves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.
2. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kikűldöttje előtt a kűlűzött határnapon kezdődő eljárás folyama a'all jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.
3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX t.-cz. 15. 18., az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. 9. §-ai értelmében a kikűldött előtt igazolják avagy oda hassanak, hogy az átruházó telkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kikűldött előtt szóval ismerje el, s a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik, és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek;
4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt kövteleésre vonatkozó zalogjog, vagy megsűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg kifejezve, ugyszinten az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmezzenek, illetve hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kikűldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Perlakon, a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál 1899. évi márcz. hó 10-én

Dr. Kobilicz Elek

kir. albiró.

773 1-3

Keil-lakk

(Glaser)

legkűtűnőbb mázoló-szer puha padló számára
I nagy palack ára frt 1.35 kr. — I kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, I köcsög ára 60kr

Arany-fénymáz

képekerek stb. bearanyozására.
I kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz

Legjobb szer mostló-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
I kis doboz ára 45 kr. — I nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyan.

773 1-8

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziaszer ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, **fájdalomcsillapító bedörzsölőként** alkalmaztatik **köszvényélni, csúznál, tag-szagatásnál és meghűléseknel** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, **gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt** nem titkos szer, hanem **igazi népszerű háziaszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosa! legyünk, mert több kibebertékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter orvogyógyés nélkül mint nem valódi! mutasson vissza.**

RICHTER F. A.D. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, **RUDOLSTADT** (Thüringia).

645 20-40

Sömör-betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (flechten) s az e bajjal együtt járó kiállhatatlan »bör-viszkeget« jótállás mellett gyógyít, sőt azokat is, kik gyógyulást sehoi sem találtak. A »Dr. Hebra sömörirtó«-ja Külső használatra való nem ártalmas. Ára 6 frt o. é. vám- és postadíjmentesen (levéljegyekben is). Utánvétellel 50 krral több. Kapható: **St. Marien** — Droguerie Danzig. (Deutschland.)

720 3-5

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

olághírű spanyol és portugál
borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb
fűszer és csemege kereskedé-
sekben, valamint poharaként

az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.
Saját fiók: **Budapest**
csakis: *IV. Kossuth-Lajos és Ujvilág utca
sarkán, a Gentry Csaláttal szemben.*

A legjobb gyártmányu
„STIRIA“ kerékpárak
2 évi jótállással,
ugyszinte a
„CHAMPION“ kerékpárak
beszerezhetők
Fenyvesi Miksánál
Zala-Egerszegén.

120 frtól 150 frtig, felszereléssel, részlet-
fizetésre.

772 1-2

P SERHOFER J. vértisztító labdaccai,

ezelőtt »Általános labdacscok« név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig lélezik betegség, melyben ezen labdacscok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdacscok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszorból készlet nem volna található. Számítalan orvos által ezen labdacscok háziszorból ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint **epc-zavarok, májbajok, kólika, vértululások, aranyér, bélétlenség** s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajoknál is; így **sápkórnál**, idegességből származó **fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító labdacscok oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetőek.

Ezen vértisztító labdacscok csakis a **Pserhofer J.-féle** az »**Arany birodalmi almához**« címzett gyógyszerlárbán Bécsben, I., Singer-strasse 15. sz. aj. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacscot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 05 krba kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacscok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánzóttak; ennek következtében kerétek **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztító labdacscok követéni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melynek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással, fekete színben és minden egyes doboz felele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számátlan hálaíratból, melyet a labdacscok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említhetünk azon megjegyzéssel, hogy mind-nyki, ki ezen labdacscokat igazsággal használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur!
Köln, 1883. ápril hó 30-án.
Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekerest az ön felülmulthatatlan vértisztító labdacscóiból utánvétellel. Fogadjon ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdacscái csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes ur!
Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.
Isten akarata volt, hogy az ön labdacscái kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. En gyermekágyban meghűltem olyanvira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacscái engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacscok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Kutlicz Teréz.

Mélyen tisztelt ur!
Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnök 60 éves nagyünnem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét

is megunta, melyről egyébként le is mondot, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacscóiból s azoknak állandó használatára folytán tökéletesen ki gyógyult. Legjobb tisztelettel
Weinzeitel Josefa.

Eichengraberamt, Göhl mellett, 1893. márcz. 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismétellen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacscóiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacscok érike felett és azokat, a hol csak alkalma nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használatára önt ezennel felhatalmazom.
Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8-án.
T. ur! Felkérom, miszerint az ön vértisztító labdacscóiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjek. Csak is az ön csodálatos labdacscáinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacscok nálam sohasem fognak kifogyni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi-fü lipueur Bernhard W. O.-tól Bregenzben. 1/4 üveg 2 frt 60 kr., 1/2 üveg 1 frt 40 kr., 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köbzevénykénőcs, gyors és biztos hatású. legjobb szer minden köbzevényes és csuszos bajok, u. m.: gerinczagybantalom, tagszagadás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, fofájás, fülzságadás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalszám Pserhofer J.-től egy üveg 50 kr.

Fagybalszám, Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatunek, kitűnő szer gyomor és bélbetegségeknek.

Kola-elixír vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr., 1/4 liter 85 kr.

Golyva-balszám, Pserhofer J.-től kitűnő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-csaszencia, (prági csöppek), Pserhofer J.-től, megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű állati bajok ellen kitűnő háziszor. 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Utifüvedv, Pserhofer J.-től, egy áll. ismert kitűnő háziszor hurut, rekedtség, górcsók köhögés stb. ellen. 1 üvegeske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1.50.

P SERHOFER J.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobban elismerve. Egy elegáns nagy szelenczevel 2 frt.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Útés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkucac, sebes vagy gyulladt mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lón kipróbálva. 1 tégel 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kitűnő háziszor a rossz emésztés minden következményeinél u. m. fofájás, székülés, gyomorgörcs, gyomorhúv, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetőit összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerethetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközölködnek, ha a pénzügyesek előre beküldték; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Váldódiagnak csak azok tekinthetőek, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz felele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által, Védjegy utasítása szigoruan büntetettük.

gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel“ Wien
I. Singerstrasse 15.

740 2 6